

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindellicorum, 1708

Dubium V. An juramentum, adjectum matrimonio, metu contracto,
indigeat relaxatione?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

Dubium V.

*An juramentum, adjectum matrimonio,
metu contracto, indigeat relaxatione?*

Otto Andegavenfis per alium captus, tandiu in vinculis ferreis, & carcere detentus ab eodem fuit, donec coactus iuraverit, quod Annam mulierem duceret in Uxorem; sed ubi vincula, & carcerem evasit, aliam Uxorem accepit, ex qua filios procreavit: Sed Anna Otronem, coram Sedis Apostolicæ Legato, convenit, unde jussus est juratus promittere, quod ad secundam non accederet, lite pendente super matrimonio cum Anna contracto. Verum, Anna interim diem supremum obiit; dubitatum igitur fuit, an Otto jam redire possit ad secundam, liberè ductam, non obstante, quòd vivente primâ contraxerit prius cum secunda, eamque cognoverit? respondit Alexander III. si constiterit, quòd eodem Ottoni tanta vis illata fuerit, quòd non sponte in primam consenserit, nec post præstitum juramentum ipsam carnaliter cognoverit, propter hoc non dimittendum, quin ad aliam, quam postea in Uxorem accepit, revertendi liberam habeat facultatem. Alioquin sibi ne ad secundam revertatur sub interminatione anathematis inhibendo, detur ei licentia ducendi aliam uxorem; sic *c. significavit, 2. de eo, qui cognovit.*

Ex hoc textu in varias opiniones discesserunt Authores, quorum aliqui existimant, non tantum matrimonium, sed etiam iuramentum super eo, gravi & injusto metu extortum, esse validum; aliqui autem neutrum, de quibus V. Barbof. in *dict. c. 2.* Sed, quidquid sit de his, mihi dicendum videtur, in dato casu & *matrimonium cum prima, & juramentum*, fuisse nullum, non tamen ex eadem causa. *Matrimonium*; propter gravem metum, cadentem in constantem Virum eo fi-

Y yy

2067. Not. 2. non omne juramentum, metu extortum, esse contra bonos mores naturales quoad observantiam in eo, qui juravit; cum quis etiam metu cogi possit ad jurandum, quòd hoc, vel illud præstare velit, esto non contineat materiam etiam peccati venialis; quare juramentum metu extortum ex hoc c. non est invalidum, quoad obligationem, sed solum quoad effectum, ut scilicet evadatur irrevocabile, ac infirmari nequeat; ita Sanchez l. 4. matr. D. 20. n. 5. Suarez cit. c. 11. & alii. Si autem dicas, in c. ad audientiam. 4. de his, quæ vi dicitur: non obstante juramento posse beneficium repeti ab eo, qui per metum juratus abjuravit beneficium; & c. 2. de eo, qui duxit. ubi dicitur non solum matrimonium metu contractum non valere, sed nec juramentum vi extortum:

2068. Resp. quòd affertur ex c. Ad audientiam, ad intentum nihil probare; nullatenus enim ex eo textu deducitur, juramentum extortum metu etiam gravissimo, non valere; sed tantum carere robore firmitatis. Concedo igitur Clericum illum gravissimo tandem metu Regis coactum ad juramentum, quòd Ecclesiam, quam canonicè obtinuit, & aliquamdiu pacificè possedit, resignabit; concedo pariter, quòd non obstante juramento prædicto, potuerit eam licitè repetere; sed unde sequitur: ergo illud juramentum metu extortum non valebat: Si dicas: si valuisset, non potuisset licitè recipere; cujus contrarium habetur in textu: sed Resp. claram solutionem reddi ab Innocentio III. in dicto c. ad audientiam: ubi, postquam dixit, si constiterit de illa coactione, posse illum, & debere Ecclesiæ restitui, non obstante juramento prædicto; quo non tenebatur ad non repetendum beneficium; sed tantum ad resignandum; ex hoc enim clarè constat, eum, qui juravit, renuntiare beneficio, factâ renuntiatione potuisse repetere beneficium; nam ad hoc juramentum illud non porrigebatur. Ad id, quòd dicitur ex c. 2. de eo, qui duxit, constabit ex dubitatione seq.

Tom. II.

ne injustè incussum; nam hoc etiam jure naturæ irritum esse in tali casu, constat ex l. 4. à num. 434. *Juramentum*, non propter metum; sed ex eo, quòd foret de re non possibili, seu de tali contractu, qui factus etiam jure naturali nullus, & irritus est; juramento enim non efficitur validum Matrimonium metu contractum, per Sanchez l. 4. D. 20. n. 12. Unde tale juramentum adjectum matrimonio metu gravi extorto non obligat, nec indiget relaxatione, Covarr. de spons. p. 2. c. 3. §. 5. n. 3. Sanch. cit. D. 20. n. 15. Henric. l. 11. c. 9. numer. 6.

2071. Dices. 1. in casu nostro, Otto juravit, ducere Annam, & eam ducere peccatum non erat; ergo etiam hac mortuâ non poterat redire ad secundam, obstante juramento; confirmari potest ex c. inter cætera, 22. q. 4. ubi D. Augustinus ait: quòd Hubaldus, qui captus, & timore necis impulsus, suæ concubinæ juramento firmaverit, ipsam in conjugem suscipere, propriamque matrem cum fratribus de domo expellere, nihilque eis alimonix unquam impendere, cum, quam prius concubinam habuerat, non est peccatum in conjugem suscipere, matrimonium esse in Deo firmum, & stabile; Matrem autem & fratres foveat, & lugeat super facto juramento de hacre impia. Resp. dist. ant. Otto juravit ducere Annam, & eam ducere peccatum non erat, & matrimonium *validè tunc contrahi non poterat*; C. *validè contrahi poterat*, N. antecedens; quia matrimonium, gravi, & injusto metu directè incusso ad finem talis contractus, validè contrahi non poterat; hinc N. consequ. in casu autem c. inter cætera, non fuit matrimonium coactum metu *injusto*; consequenter juramentum impleri poterat, *in quantum* erat de Concubina in conjugem accipienda; quamvis, *in quantum* erat de Matre cum fratribus domo expellenda, fuerit de re illicita.

2072. Dices. 2. qui violat juramentum, metu extortum, non punitur tanquam Reus culpæ mortalis, ut dicitur

c. Veniens. 15. h. t. ibi: non ob hoc sunt pro mortali culpa puniendi; igitur juramentum metu extortum non valet, consequenter relaxatione non indiget; alias enim illi, de quibus in dict. c. 15. peccassent mortaliter, non implendo, quòd jurârunt. Resp. dato anteced. N. consequ. ad prob. Resp. aliud esse, non peccari mortaliter, violando juramentum; aliud, non puniri pœnâ culpæ mortalis; primum non dicitur in textu; sed secundum: ex hoc autem non infertur, id fieri non potuisse, nisi juramentum metu extortum ponatur *invalidum*; nam, esto juramentum valeat, & non implendo peccetur graviter; non tamen debet hæc violatio juramenti, metu extorti, tam severe puniri, ac violatio juramenti spontè facti; injustitia quippe, ac injuria, juranti per metum facta, meretur mitigationem pœnæ pro transgressione obligationis coactè impostæ.

Dubium VI.

An relaxatione indigeat juramentum Monachi, Standi apud Creditorem loco Vadis, pro debitis Monasterii?

2073. UT hoc, & similia dubia resolvantur, communis regula est: ejusmodi juramenta non esse relaxationis indiga, cum non valent, nec obligationem naturalem, seu conscientix pariunt. Nam, ubi non est vinculum, solutione opus non est; & sola declaratio nullitatis, non est propriè solutio vinculi [quomodo enim auferet, quod non est?] & solum dicitur solutio cum addito, nimirum *declarativè*, non *liberativè*. Porro pro presenti questione servit c. Exrescripto. 9. h. t. ubi est iste casus: Abbas Tremesensis cum Creditore suo super certa summa aliquot millium solidorum convenit; & insuper eidem quosdam Monachos Obsides dedit, qui de observanda conventionione juramentum præstiterunt, ut, si ipsi deficerent, alii monachi loco eorum in obstagio reverterentur: insuper, si dicti monachi fidem non servarent, Abbas dedit eidem, & uxori